

Capitolul I

Dreptul administrativ

1. Noțiuni fundamentale

Dreptul administrativ reglementează relațiile sociale dintre organele administrative și alte organe de stat precum și cele dintre administrație și cetățeni. Și relațiile de natură conflictuală dintre autoritățile publice sau persoanele juridice de drept privat care exercită atribuții de putere publică sau în realizarea unui interes public, care sunt asimilate autorităților publice și persoanele vătămate în drepturile lor prin actele administrative ale acestor autorități, sunt reglementate tot de dreptul administrativ.

Puterea legislativă adoptă norme cu caracter imperativ și efect erga omnes pentru toți cetățenii țării. Aceste norme legale alcătuiesc întreg sistemul de drept românesc izvorât din nevoia poporului iar după adoptare, tot lui folosesc în sensul impunerii unei ordini juridice la nivel național.

Dreptul administrativ este o ramură a sistemului de drept public românesc având ca principal principiu de activitate legalitatea. Activitatea autorităților publice, centrale, teritoriale și locale se desfășoară numai în baza legilor.

2. Relația drept administrativ și administrație publică

Cuvântul administrație provine din limba latină și este compus din prepoziția *ad* (însemnând „la”, „către”) și *minister* (însemnând „servitor”, „supus”). Sintetic, administrația publică reprezintă o activitate subordonată, pusă în slujba cuiva.

Ca definiție, administrația publică reprezintă ansamblul activităților Președintelui României, Guvernului, autorităților administrative centrale și locale, și, după caz, structurilor subordonate acestora, prin care, în regim de putere publică se execută legile sau, în limitele legii, se prestează servicii publice.

Autoritățile care realizează administrația publică sunt:

- Președintele României și Guvernul, în frunte cu primul-ministru;
- ministerele și alte organe centrale de specialitate subordonate Guvernului;
- autoritățile administrative autonome (care nu se află în subordinea Guvernului, cum ar fi: Consiliul Suprem de Apărare a Țării, Banca Națională a României, Serviciul Român de Informații, etc);
- instituții bugetare, regii autonome și companii naționale subordonate ministerelor;
- instituții bugetare, regii autonome și companii naționale subordonate autorităților centrale autonome;
- prefectul (reprezentantul Guvernului, a administrației de stat în teritoriu);
- autorități administrative autonome locale (consiliul județean, consiliile locale, președintele consiliului județean și primarii);

- instituții bugetare și regii autonome de interes local și subordonate organic și funcțional consiliilor județene sau locale.

3. Definiția și obiectul dreptului administrativ

Dreptul administrativ reprezintă acea ramură a dreptului public care cuprinde ansamblul normelor juridice ce reglementează raporturile cu privire la organizarea și activitatea administrației publice pe baza și în executarea legii, norme distincte de cele care reglementează raporturile dintre particulari.

Fiind o ramură a dreptului public, dreptul administrativ reglementează o categorie specifică de raporturi sociale, fie între organele administrației, fie între acestea și cetățeni.

Obiectul dreptului administrativ îl formează acele raporturi care constituie obiectul activității administrative a statului și a colectivităților locale, realizată, în principal, de către autoritățile administrației publice potrivit normelor legale, cu excepția raporturilor fiscale.

4. Normele de drept administrativ

Normele de drept administrativ fac parte din acea categorie de norme juridice care reglementează raporturile sociale care constituie obiectul activității administrative a statului și a autorităților locale, cu excepția raporturilor care se nasc în procesul realizării activității financiare a statului sau a autorităților locale.

Normele de drept administrativ pot fi emise atât de către Parlament, ca unică autoritate publică legislativă, cât și de Președintele României, Guvern și celelalte autorități ale administrației publice centrale sau locale.

Normele de drept administrativ se pot referi la:

- norme care reglementează organizarea autorităților și instituțiilor administrației publice centrale sau locale și care compun cadrul normativ al înființării, stabilirii structurilor organizatorice și desființării acestora;
- norme care reglementează funcționarea autorităților administrației publice centrale sau locale și care compun, pe de o parte, cadrul normativ al competențelor, precum și procedurile de realizarea acestora iar, pe de altă parte, unele norme privind răspunderea atât a autorităților administrației publice, cât și a funcționarilor;
- norme care reglementează relațiile autorităților administrației publice cu persoane fizice și organisme guvernamentale sau non-guvernamentale, mai exact drepturile și obligațiile cetățenilor și a organismelor indicate în raporturile lor de drept administrativ cu autoritățile administrației publice;
- norme care reglementează instituția contenciosului administrativ;
- norme care reglementează statutul unor categorii de funcționari publici, funcționari publici cu statut special, cadre militare, aleși locali, demnitari;

- norme care reglementează răspunderea patrimonială a autorităților administrației publice, precum și răspunderea administrativă (contravențională) a persoanelor fizice și juridice, a funcționarilor publici sau a aleșilor locali.

Normele juridice administrative, asemănător celorlalte norme de drept, reprezintă o categorie de norme sociale a căror aplicare este asigurată de forța coercitivă a statului.

Normele dreptului administrativ sunt specifice acestei materii ceea ce le individualizează în raport cu alte categorii de norme juridice, în sensul că au caracter general impersonal și abstract, impunând o conduită obligatorie subiecților și reglementează o anumită categorie de raporturi sociale, doar cele administrative;

5. Izvoarele dreptului administrativ

Termenul de izvor, în domeniul dreptului, are semnificația de sursă, de origine, de factor de determinare și de creare a dreptului¹.

În materia dreptului administrativ, noțiunea de izvor de drept administrativ comportă două înțelesuri, material și formal.

În sens material, prin izvor de drept se înțeleg condițiile materiale de existență care determină voința membrilor

---

¹ Manda, C., *Drept administrativ. Tratat elementar*. ed. a IV-a, revăzută și adăugită. București, Editura Lumina Lex, 2007, p. 58.

societății, exprimată în normele juridice, iar în al doilea sens, cel formal, se înțelege forma specifică de exprimare a normelor juridice.

Ceea ce interesează în materia dreptului administrativ este sensul formal, tehnic-juridic, al expresiei izvor de drept care poate fi definit ca forma specifică de exprimare a normelor de drept administrativ. Într-o altă definiție mai elaborată izvorul de drept administrativ este considerat forma în care se exprimă normele dreptului administrativ care nasc, modifică sau sting raporturi de drept ².

Izvoarele de drept administrativ pot fi clasificate astfel:

A) După forma lor:

- **izvoare scrise** precum Constituția României, legea, decretele președintelui, ordonanțele și hotărârile guvernului, ordinele și instrucțiunile miniștrilor și ale conducătorilor celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale cu caracter normativ, ordinele prefectilor, hotărârile consiliilor județene și consiliilor locale, dispozițiile președintelui consiliului județean și ale primarilor;
- **izvoare nescrise** ca jurisprudența, cutuma, doctrina în materie.

B) După competența teritorială a reglementărilor:

- **izvoare naționale** care cuprind întreaga legislație și reglementările inferioare cu caracter normativ;

---

² Apostol Tofan, Dana, *Drept administrativ*, vol. I, Editura All Back, București, 2003, p. 49.

- **izvoare europene** cum ar fi Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul privind Uniunea Europeană – Tratatul de la Maastricht, Tratatul de fuziune – Tratatul de la Bruxelles;
- **izvoare internaționale** cum ar fi tratatele, protocoalele și convențiile internaționale.